

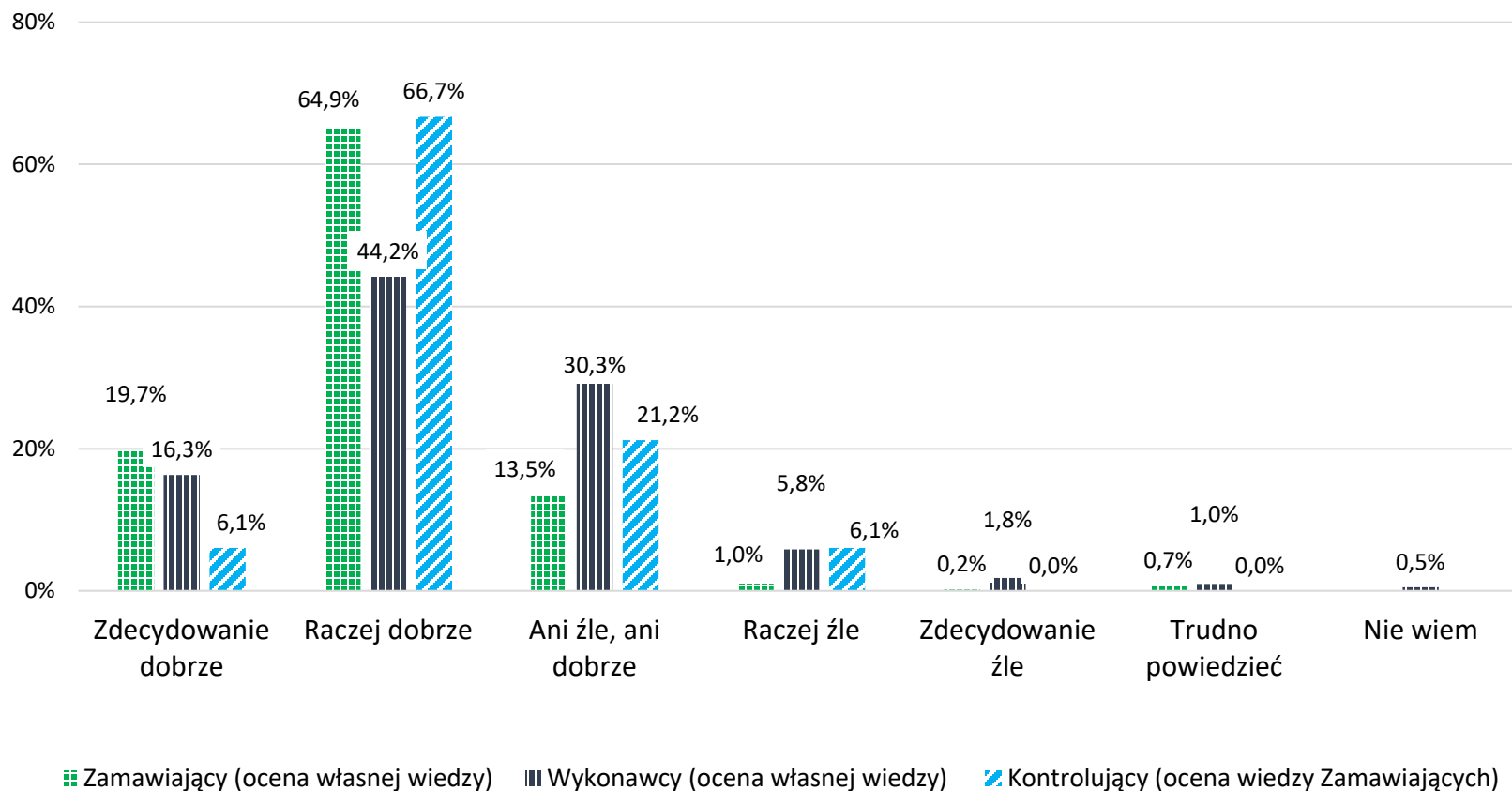
„Funkcjonowanie systemu zamówień publicznych – raporty z przeprowadzonych badań”

Wyniki badań dotyczące funkcjonowania rynku zamówień publicznych - wnioski i rekomendacje w obszarze regulacji prawa zamówień publicznych

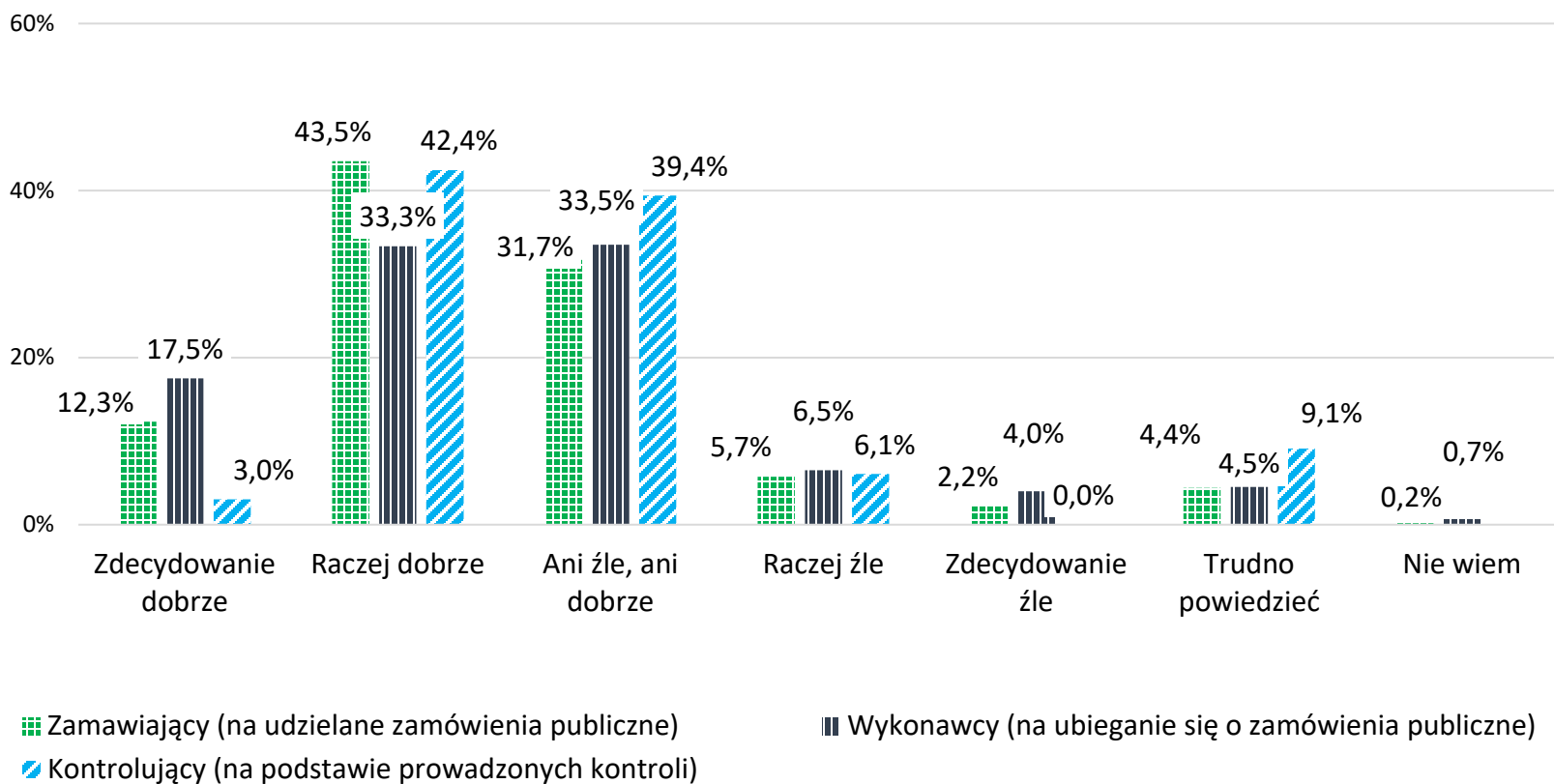
25 października 2023 r.

Ocena efektywności systemu zamówień publicznych

Ogólny poziom znajomości procedur i regulacji prawnych

Ogólna ocena wpływu zmian przepisów na udzielanie zamówień i ubieganie się o zamówienia

Trudności i bariery przy stosowaniu ustawy Pzp

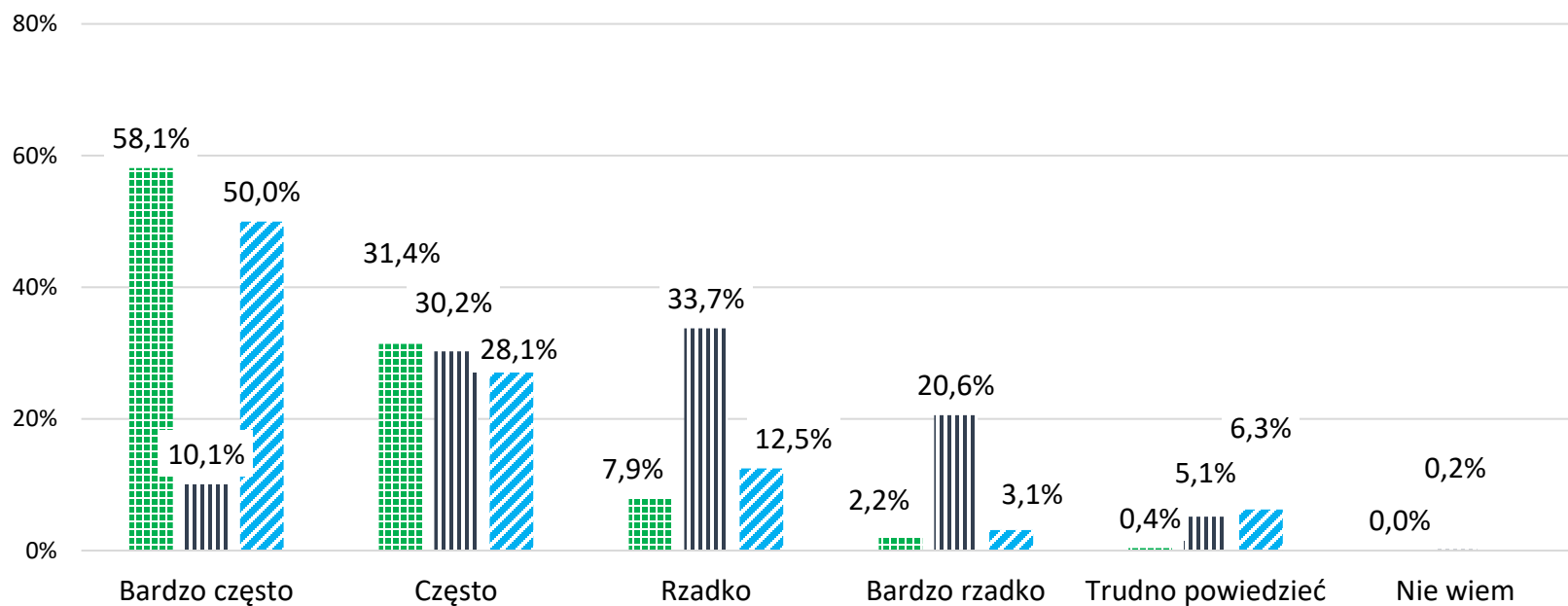
- techniczne, związane z działaniem tzw. platform zakupowych oraz innych narzędzi;
- problemy wykonawców z prawidłowym podpisaniem i złożeniem ofert (m.in. właściwy dobór formatów plików, problem z działaniem tzw. platform zakupowych);
- organizacyjne związane z różnorodnością tzw. platform zakupowych;
- trudności z wypełnieniem JEDZ;
- interpretacyjne przepisów (związane ze zmianami redakcyjnymi i konstrukcją poszczególnych instytucji);
- nowe obowiązki po stronie zamawiających;
- utrudnienia związane z wygórowanymi wymaganiami zamawiającego w zakresie warunków udziału w postępowaniu, kryteriów oceny ofert, wymogów zawartych w opisie przedmiotu zamówienia, stosowanie klauzul abuzywnych, wygórowanych obowiązków i dotkliwych kar.

Postulowane zmiany

- odformalizowanie postępowania, w szczególności w zakresie liczby wymaganych dokumentów, które musi przygotować sam zamawiający oraz tych, które składają wykonawcy;
- większy nacisk na promowanie trybów innych niż przetarg nieograniczony oraz tryb podstawowy;
- konieczność zwiększenia przejrzystości samej ustawy oraz ujednoczenia rozumienia przepisów poprzez takie ich doprecyzowanie, które nie stwarza pola do dwójakiej interpretacji;
- zmiana sposobu rozpoznawania odwołań przez KIO;
- ograniczenie zakresu sprawozdawczości, uproszczenie protokołu postępowania;
- zmiany zasad zwrotu wadium;
- zmiany terminów zadawania pytań;
- zniesienie lub doprecyzowanie zasad publikacji ogłoszenia o wykonaniu umowy;
- dalsze doprecyzowanie kwestii treści umów, które nadal nie gwarantują równości stron, przerzucają wszelką odpowiedzialność na wykonawcę.

Kryteria oceny ofert

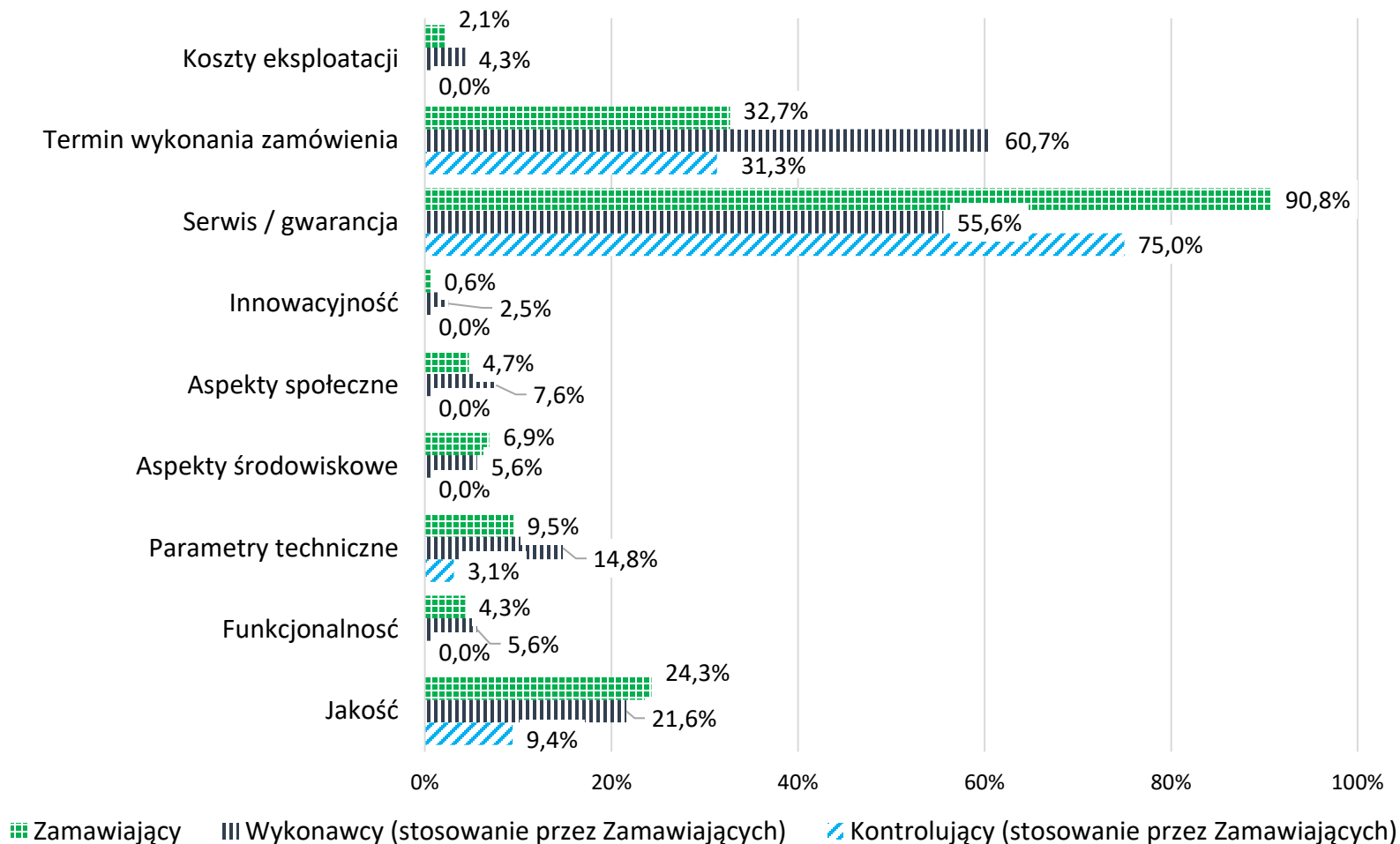
Częstość stosowania pozacenenowych kryteriów oceny ofert

- Zamawiający (stosowanie w prowadzonych postępowaniach)
- Wykonawcy (kryteria pozacenenowe były decydujące dla ostatecznego wyboru oferty)
- Kontrolujący (stosowanie przez Zamawiających w kontrolowanych postępowaniach)

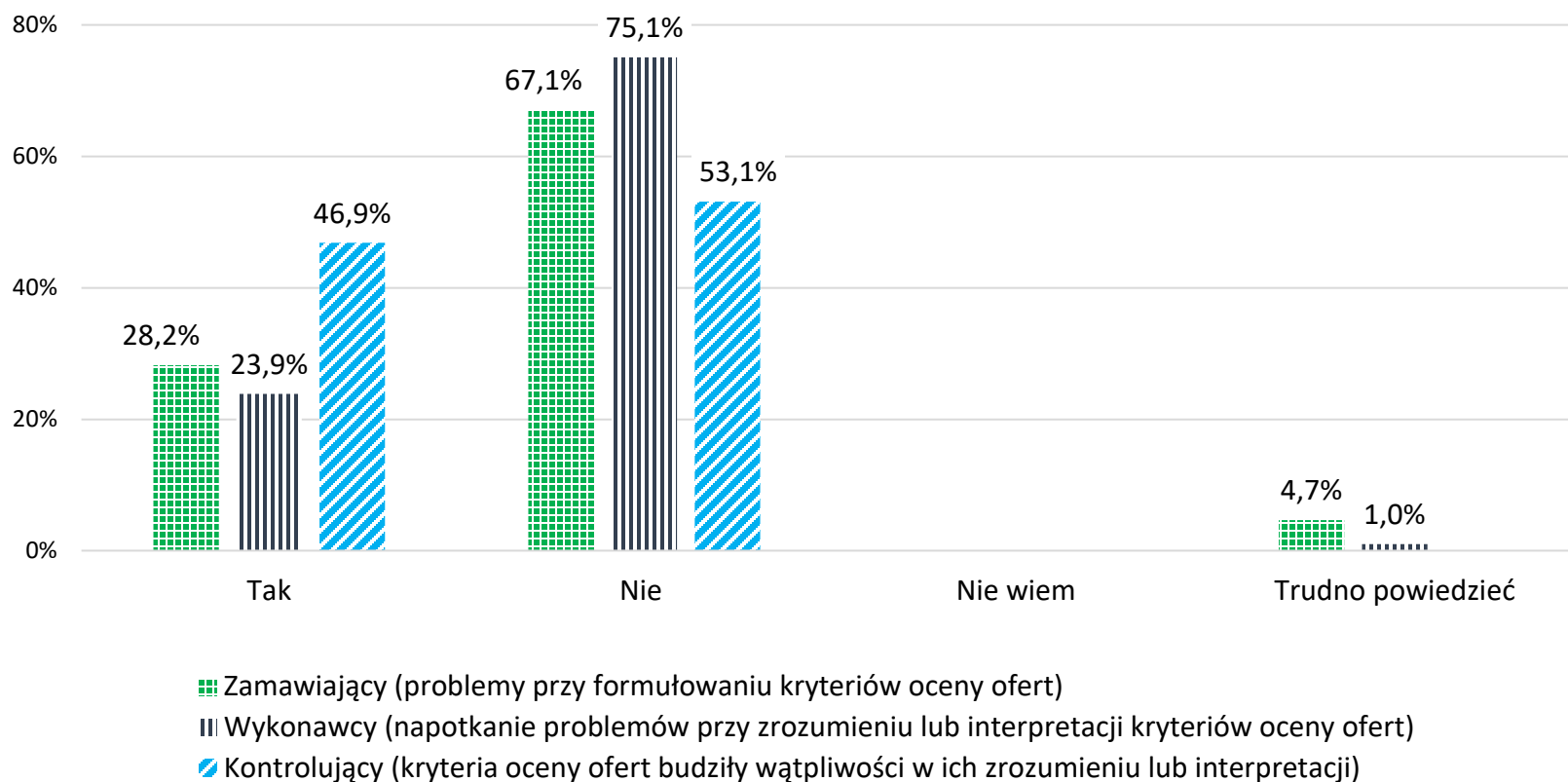

Najczęściej stosowane pozacenenowe kryteria

Problemy przy formułowaniu kryteriów oceny ofert

Zmiany postulowane przez respondentów

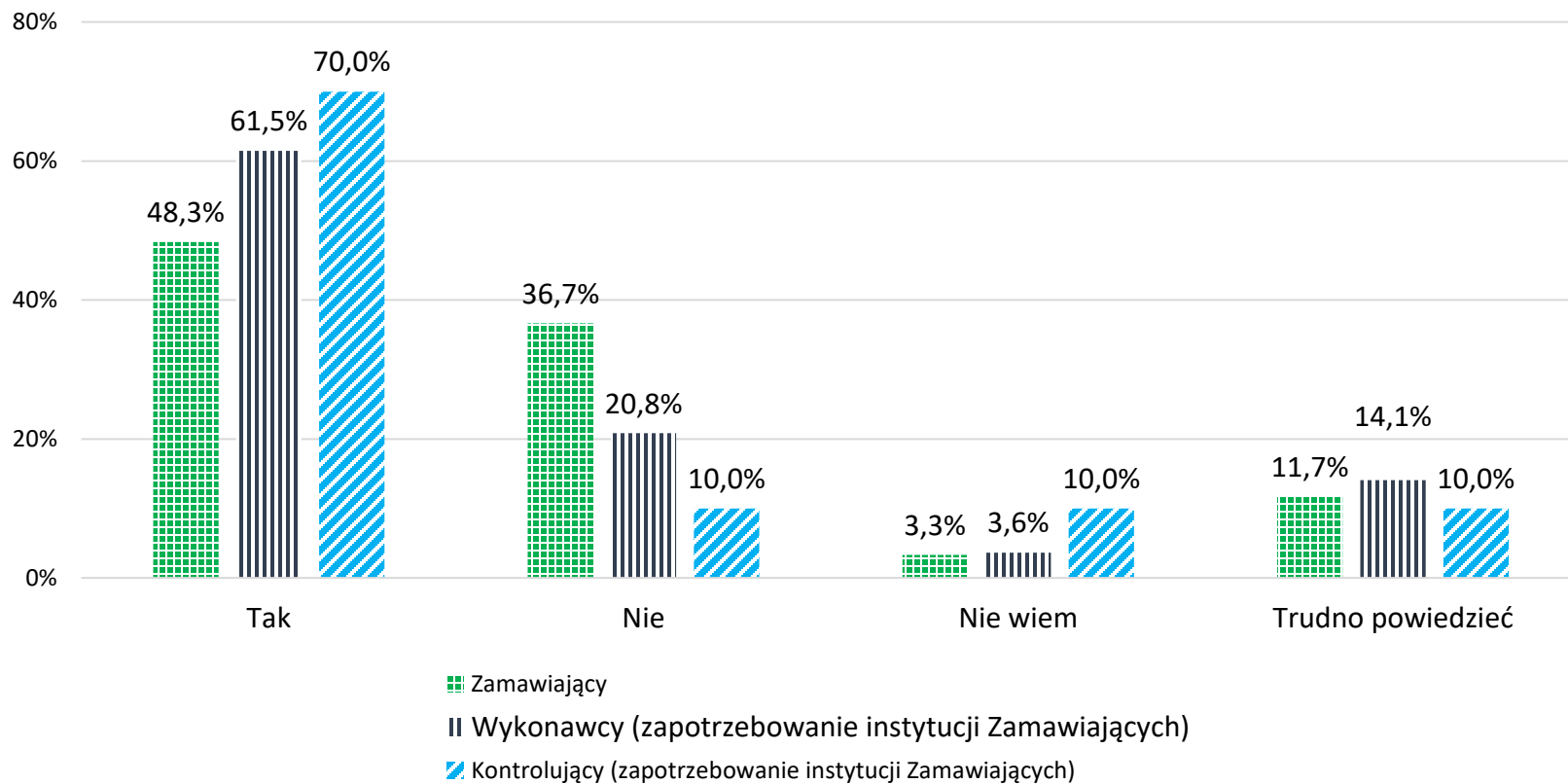
- zniesienie obowiązku stosowania pozacenowych kryteriów oceny ofert;
- doprecyzowanie przepisów;
- dopuszczenie pominięcia ceny jako kryterium oceny ofert;
- wydanie jednoznacznych interpretacji.

Wykonawcy wskazywali, że stosowanie pozacenowych kryteriów wymaga wiedzy po stronie zamawiających, powinien być większy nacisk na kryteria dotyczące jakości, a mniejszy na elementy akcesoryjne, np. gwarancja.

Innowacyjność

Wzrost zapotrzebowania na produkty/usługi innowacyjne w okresie ostatnich 5 lat

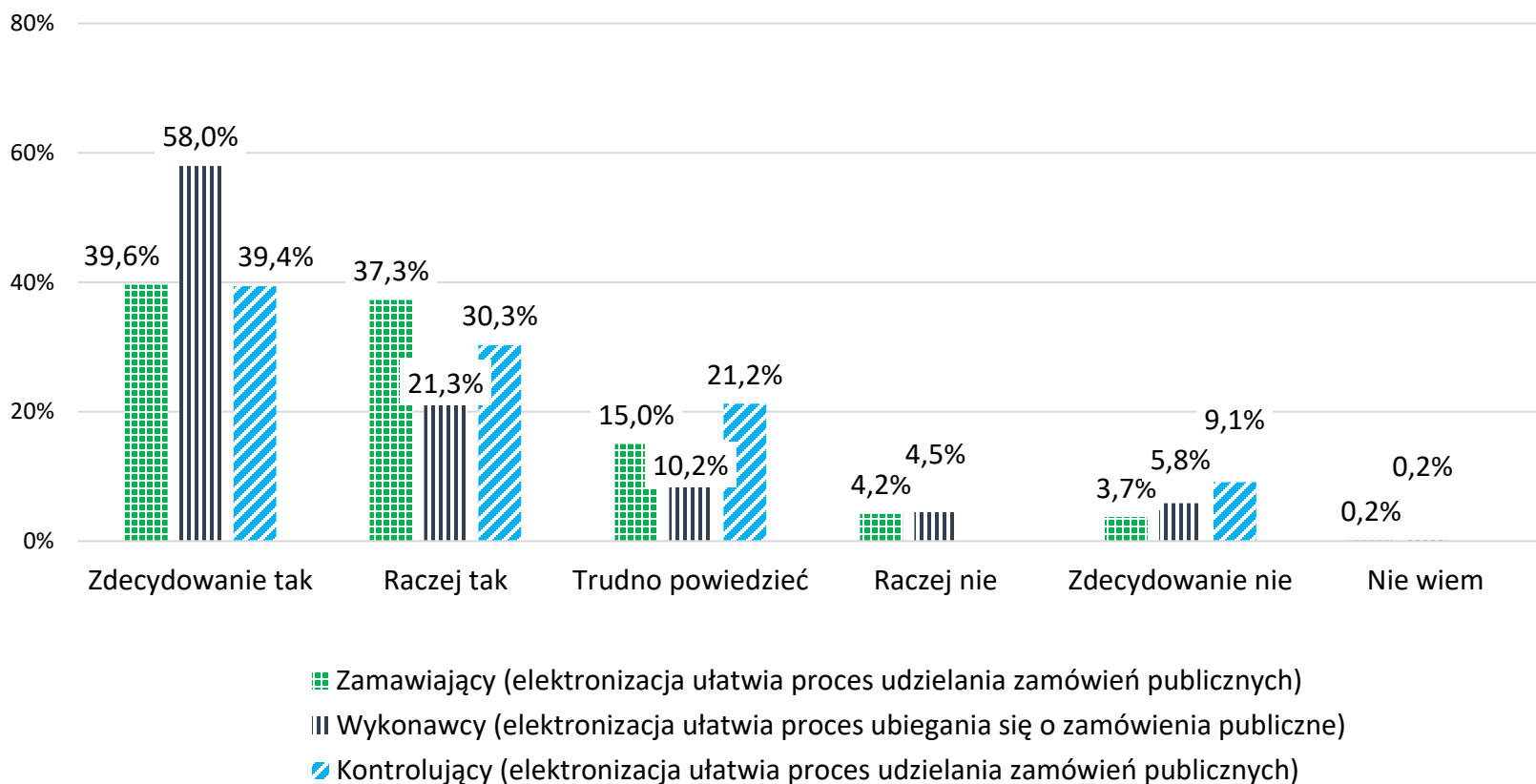
Charakter napotkanych problemów

Elektronizacja

Czy pełna elektronizacja zamówień ułatwiła proces udzielania zamówień / ubiegania się o nie?

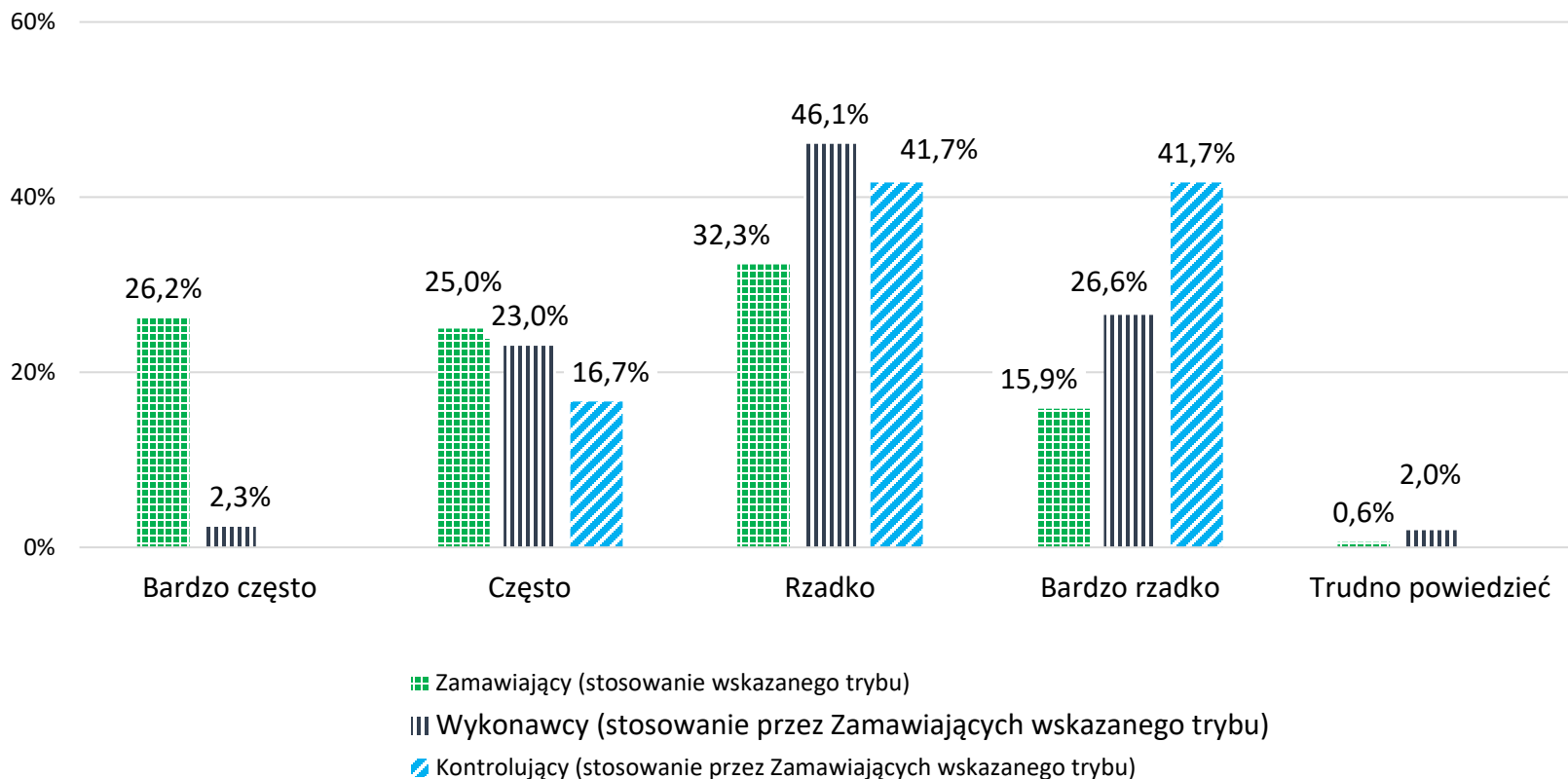
Korzyści z elektroniczności

- większa przejrzystość i transparentność postępowania;
- usprawnienie postępowania, co przekłada się na czas jego przeprowadzenia;
- zmniejszenie biurokracji;
- postępowanie trafia do większego kręgu odbiorców;
- brak problemów z ofertami, które wpływają po terminie składania ofert (z powodu problemów z kurierami i dojazdem);
- łatwe przeprowadzenie kontroli postępowania;
- bezpieczeństwo, w szczególności ochrona przed nieuczciwością zamawiających oraz konkurentów;
- dostęp do dokumentów w jednym miejscu.

Tryb podstawowy w II lub III wariancie

Częstość stosowania trybu podstawowego w II lub III wariancie

Zalety i wady trybu

zalety

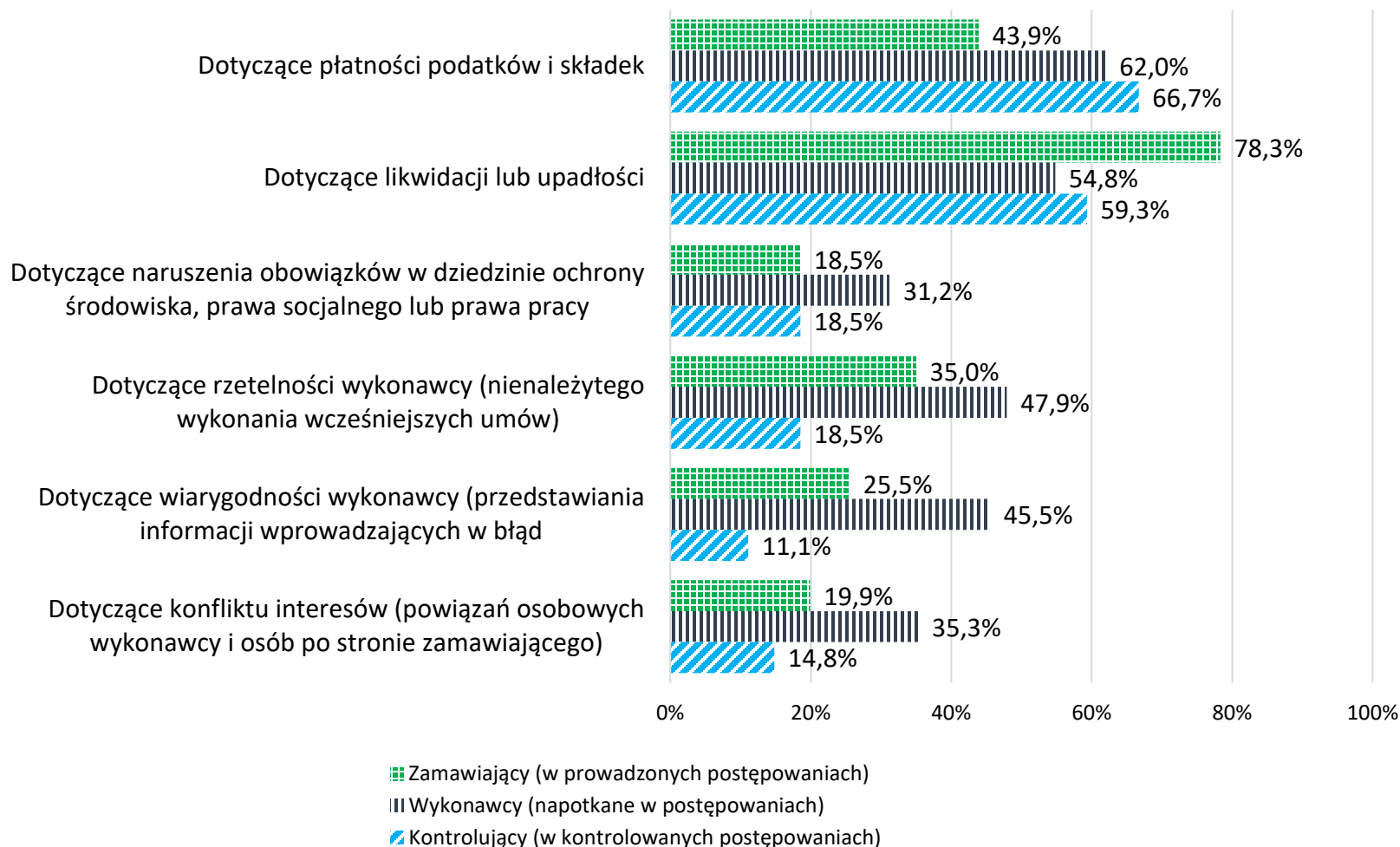
- możliwość obniżenia ceny lub polepszenia innych warunków zamówienia ocenianych w kryteriach (np. okresu gwarancji);
- możliwość doprecyzowania przedmiotu zamówienia;
- mało skomplikowaną procedurę;
- w przypadku wariantu II – fakultatywność negocjacji;
- możliwość spotkania się i wyjaśnienia pewnych kwestii związanych z realizacją, („wyjaśnienie przyczyn zaoferowania takiej ceny”);

wady

- więcej pracy dla osób prowadzących postępowanie;
- dłuższy czas trwania postępowania;
- obawa przed zarzutami naruszenia zasady równego traktowania z uwagi na prowadzenie negocjacji;
- ograniczony zakres negocjacji.

Fakultatywne podstawy wykluczenia

Rodzaje fakultatywnych podstaw wykluczenia

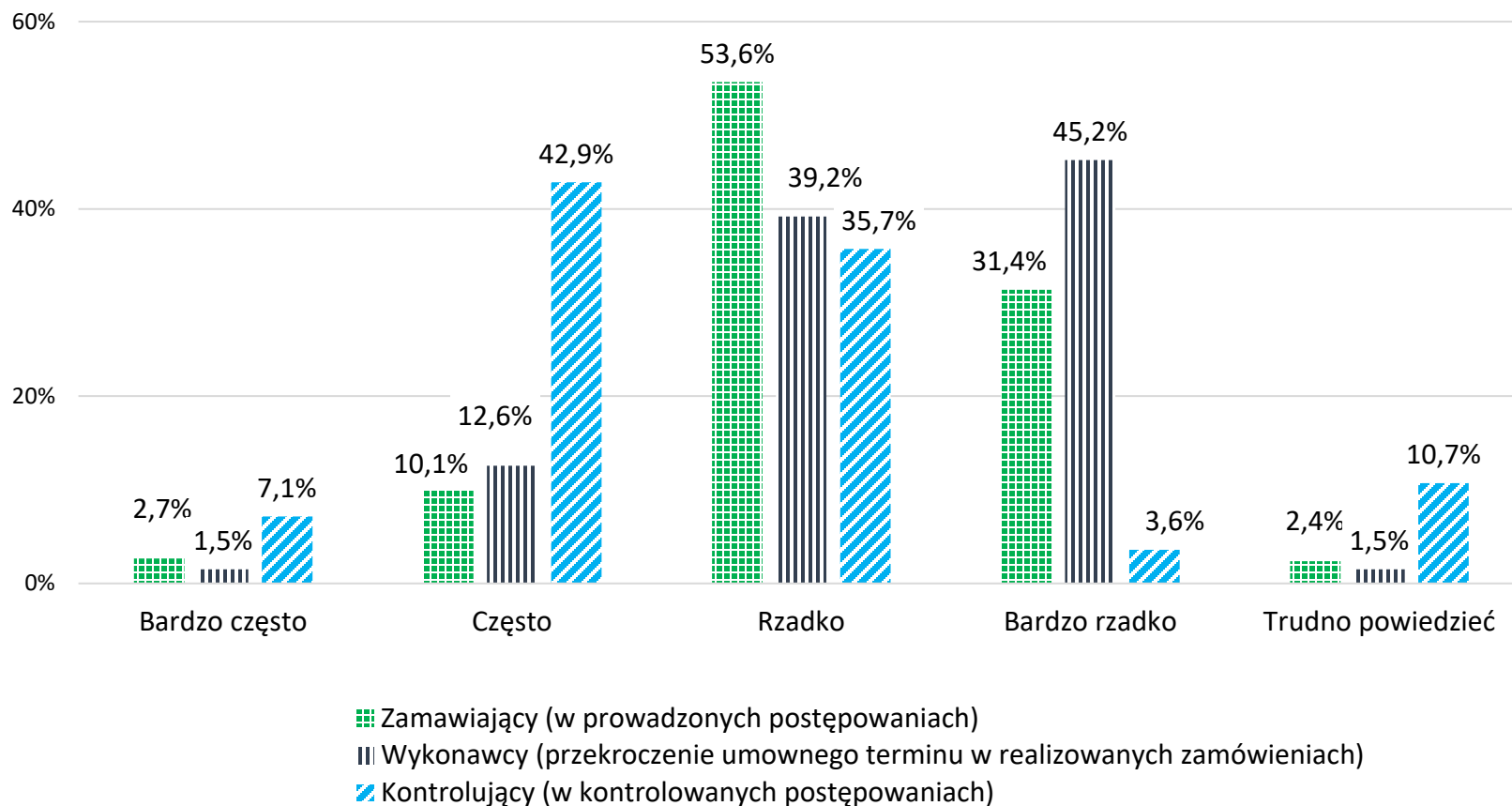

Czym kierują się Zamawiający wybierając podstawy wykluczenia?

- przedmiotem zamówienia i branżą;
- dobrymi praktykami lub wzorami SWZ;
- łatwość weryfikacji na podstawie dokumentów oraz mierzalność;
- kręgiem potencjalnych wykonawców;
- ustalony przez samego zamawiającego katalog fakultatywnych podstaw wykluczenia stosowany przy wszystkich postępowaniach, niezależnie od branży, wartości i okoliczności;

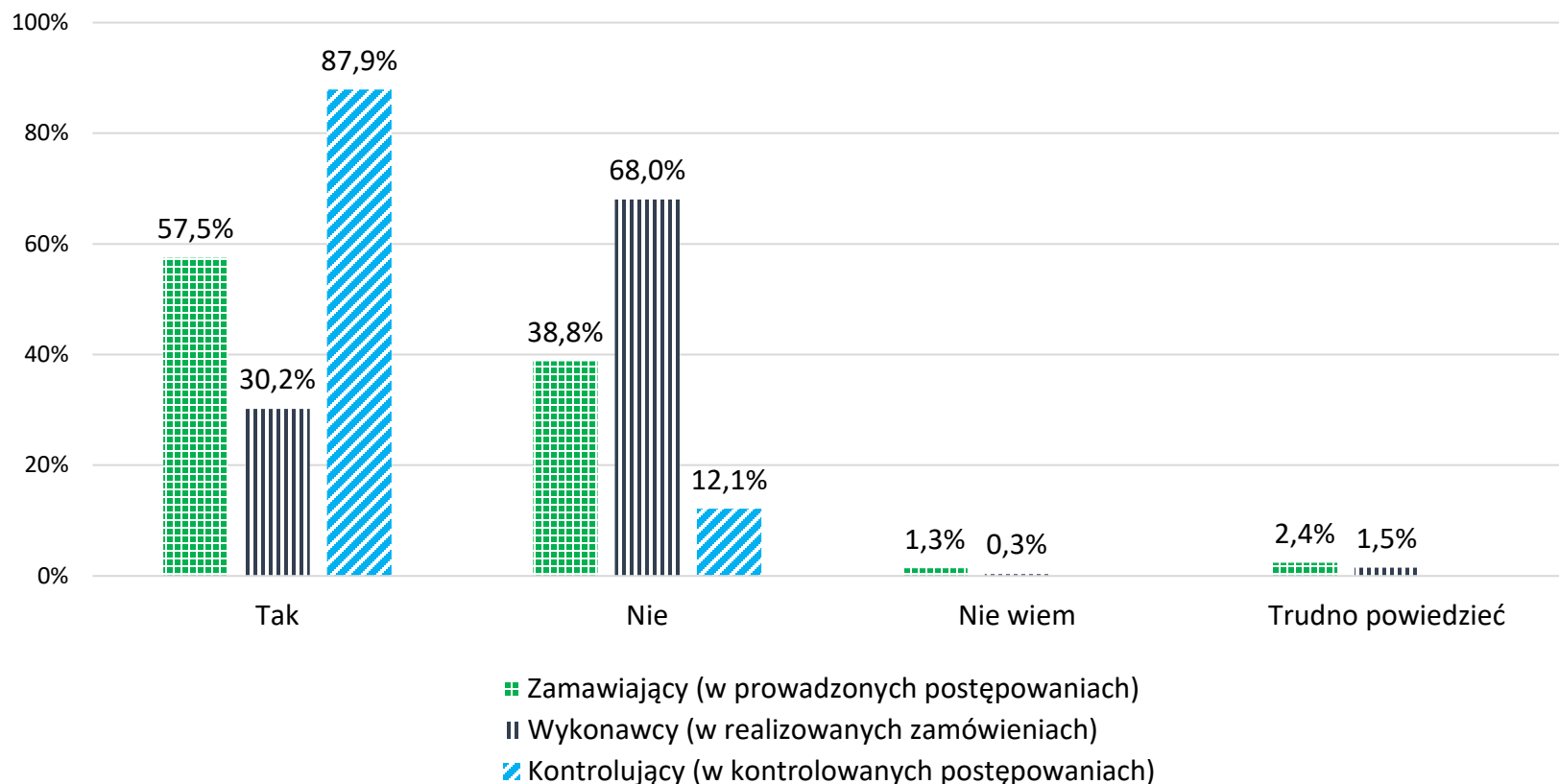
Sposób realizacji zamówień w zakresie terminów i cen

Częstość realizacji zamówień publicznych z przekroczeniem umownego terminu

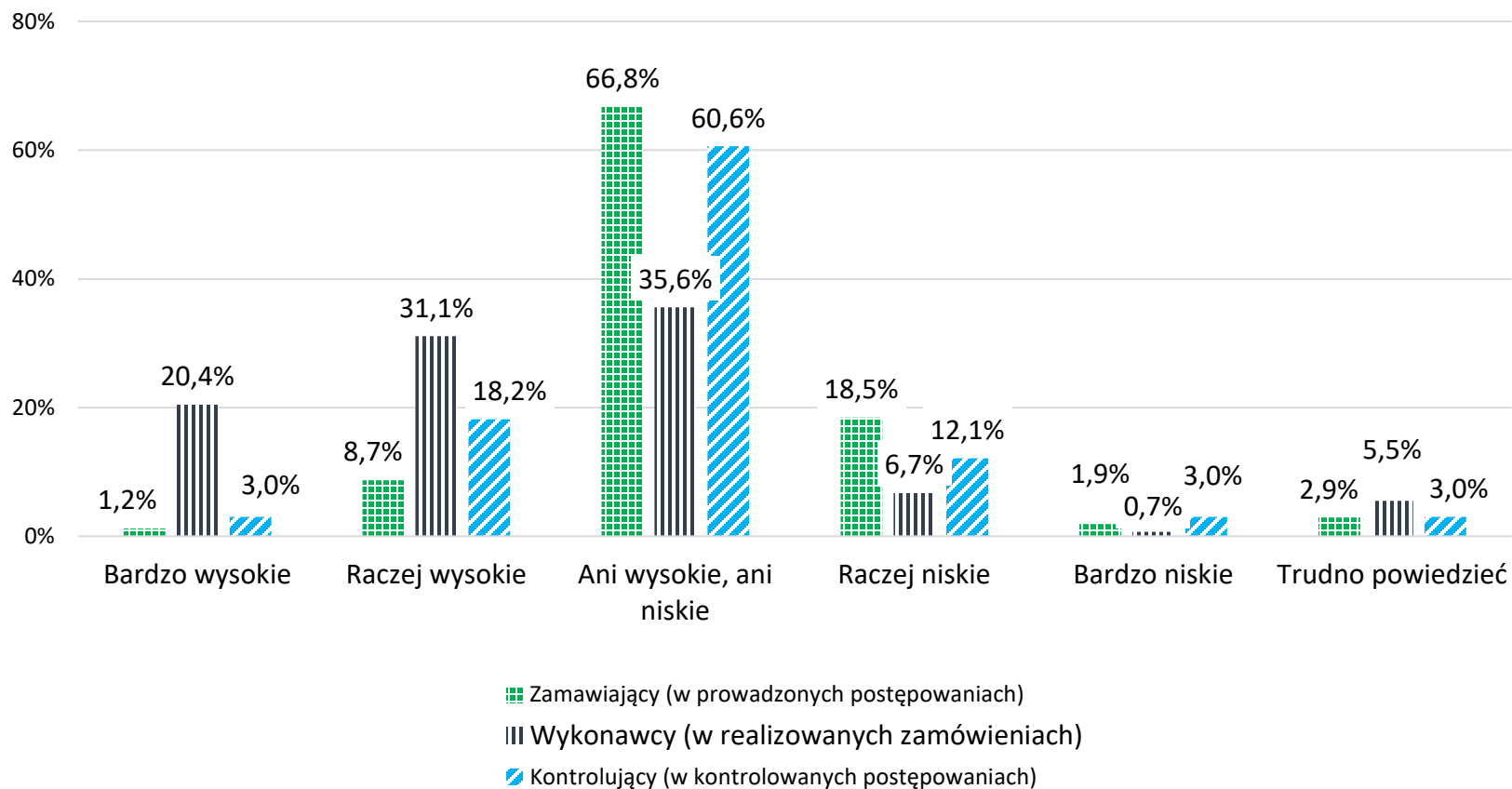
Zmiany cen / wynagrodzenia wykonawców w toku realizacji umów w sprawie zamówień

Stosowanie kar umownych

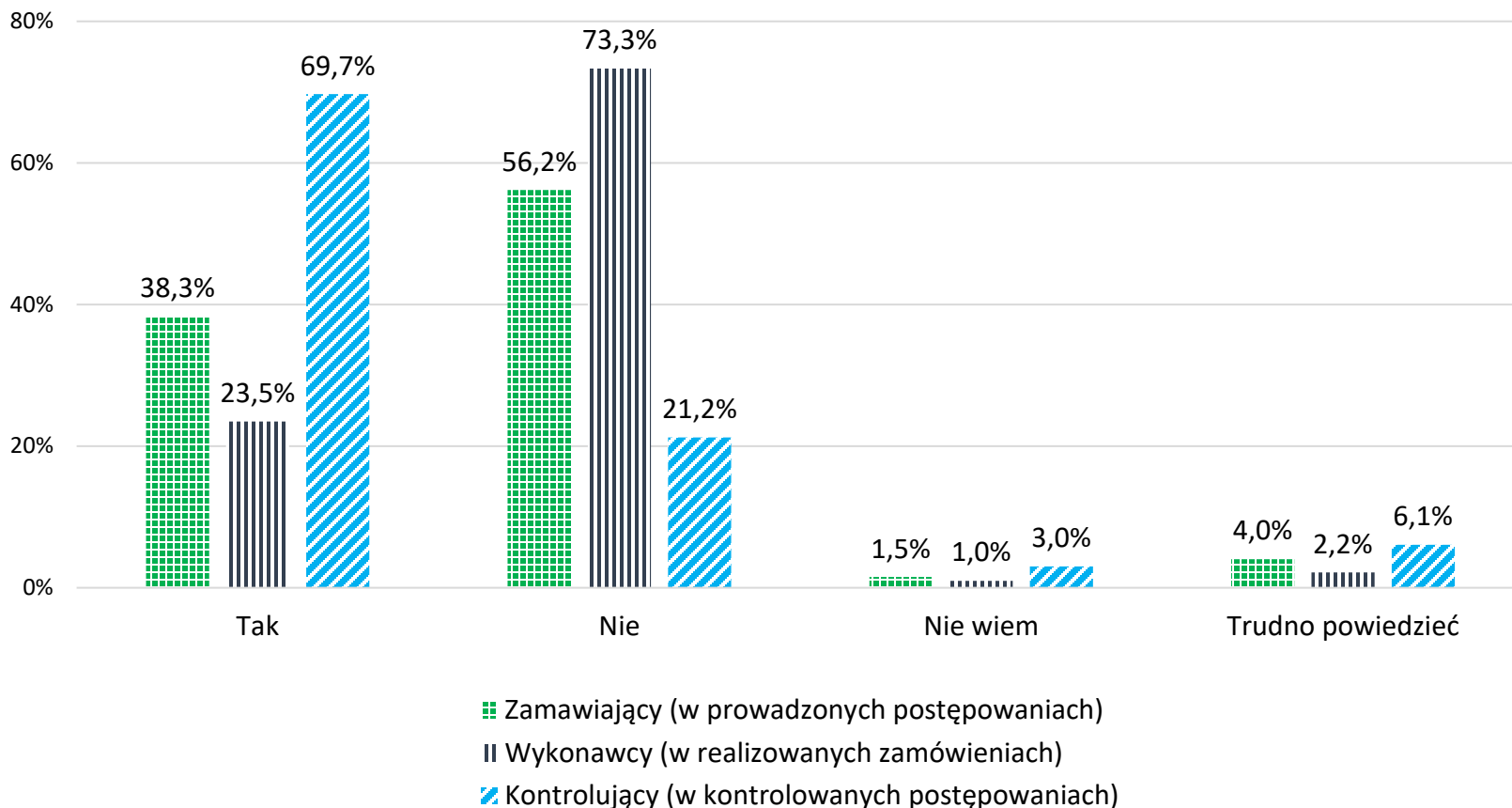

Poziom kar umownych zastrzeganych w umowach w sprawie zamówień publicznych

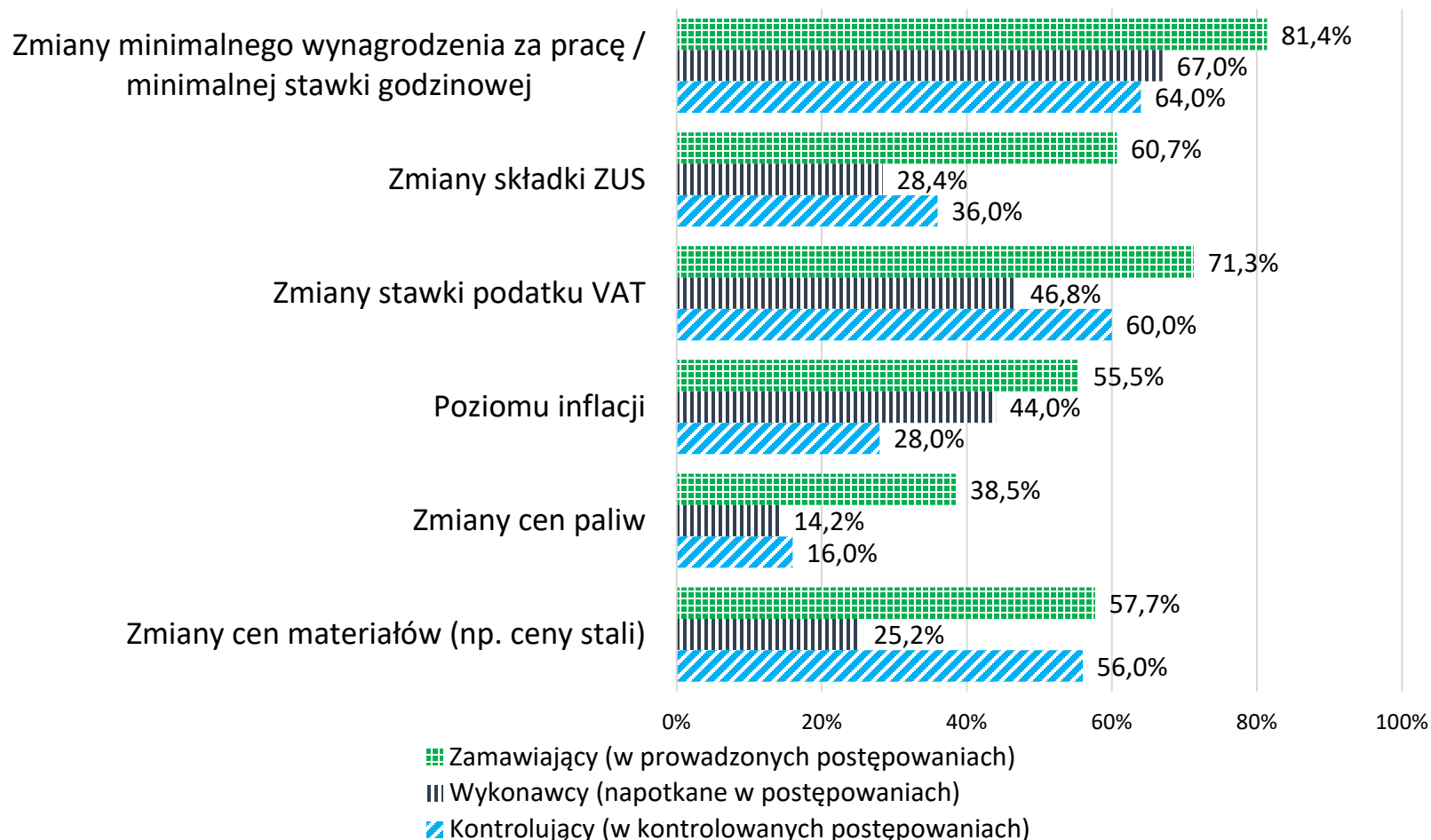
Nakładanie kar umownych za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy

Stosowanie klauzul waloryzacyjnych i przeglądowych

Rodzaje klauzul waloryzacyjnych

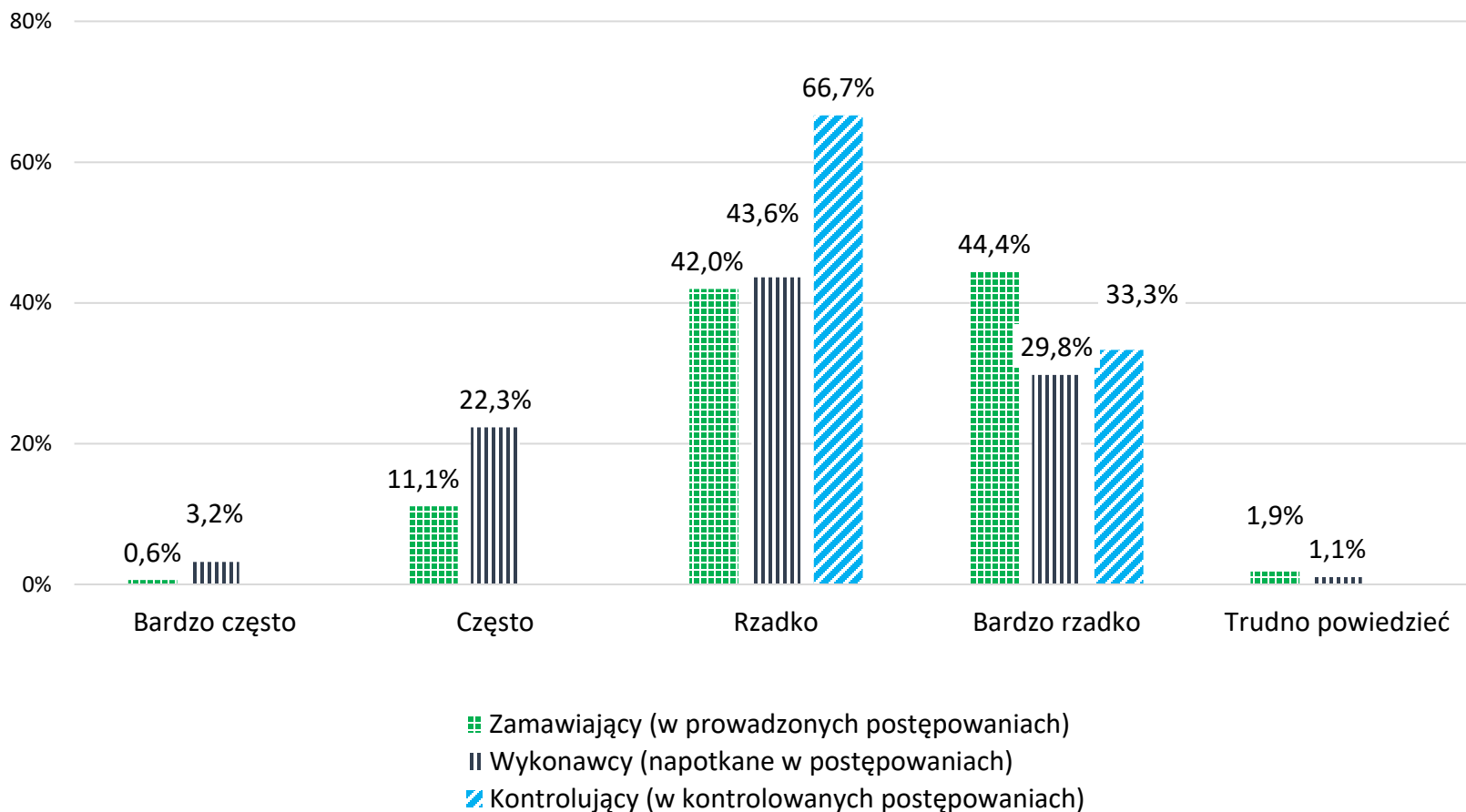
Rodzaje klauzul przeglądowych

Najczęściej stosowane klauzule przeglądowa	Zamawiający	Wykonawcy	Kontrolujący
Zmiany terminu realizacji ze względu na warunki atmosferyczne	88,6%	59,4%	93,3%
Zmiany terminu realizacji ze względu na zachwianie łańcucha dostaw	77,9%	52,5%	60,0%
Zmiany terminu realizacji ze względu na opóźnienia organów administracji (pozwolenia itp.)	76,4%	38,5%	80,0%
Zmiany zakresu zamówienia związane z okolicznościami leżącymi po stronie zamawiającego (zmiana projektu, roboty zamienne, kompatybilność dostaw)	67,8%	38,8%	73,3%
Zmiany sposobu wykonania zamówienia z powodów technicznych / technologicznych	66,5%	36,0%	60,0%
Zmiany sposobu wykonania zamówienia z powodów związanych z organizacją prac po stronie wykonawcy	44,4%	16,9%	46,7%
Zmiany wynagrodzenia związane z którąś z ww. zmian	52,5%	21,2%	60,0%
Trudno powiedzieć	3,3%	11,9%	6,7%

Stosowanie zaliczek

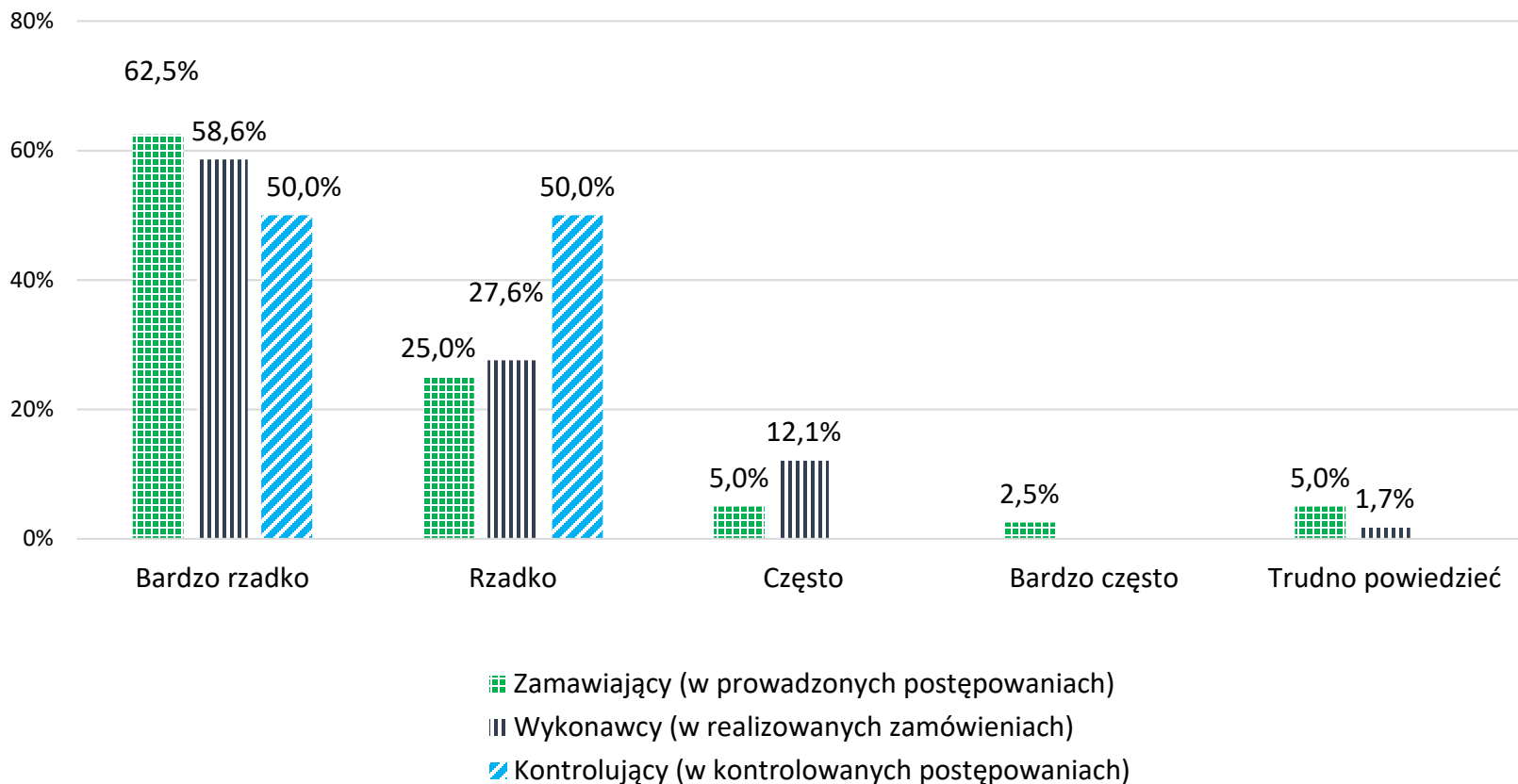
Częstość stosowania zaliczek

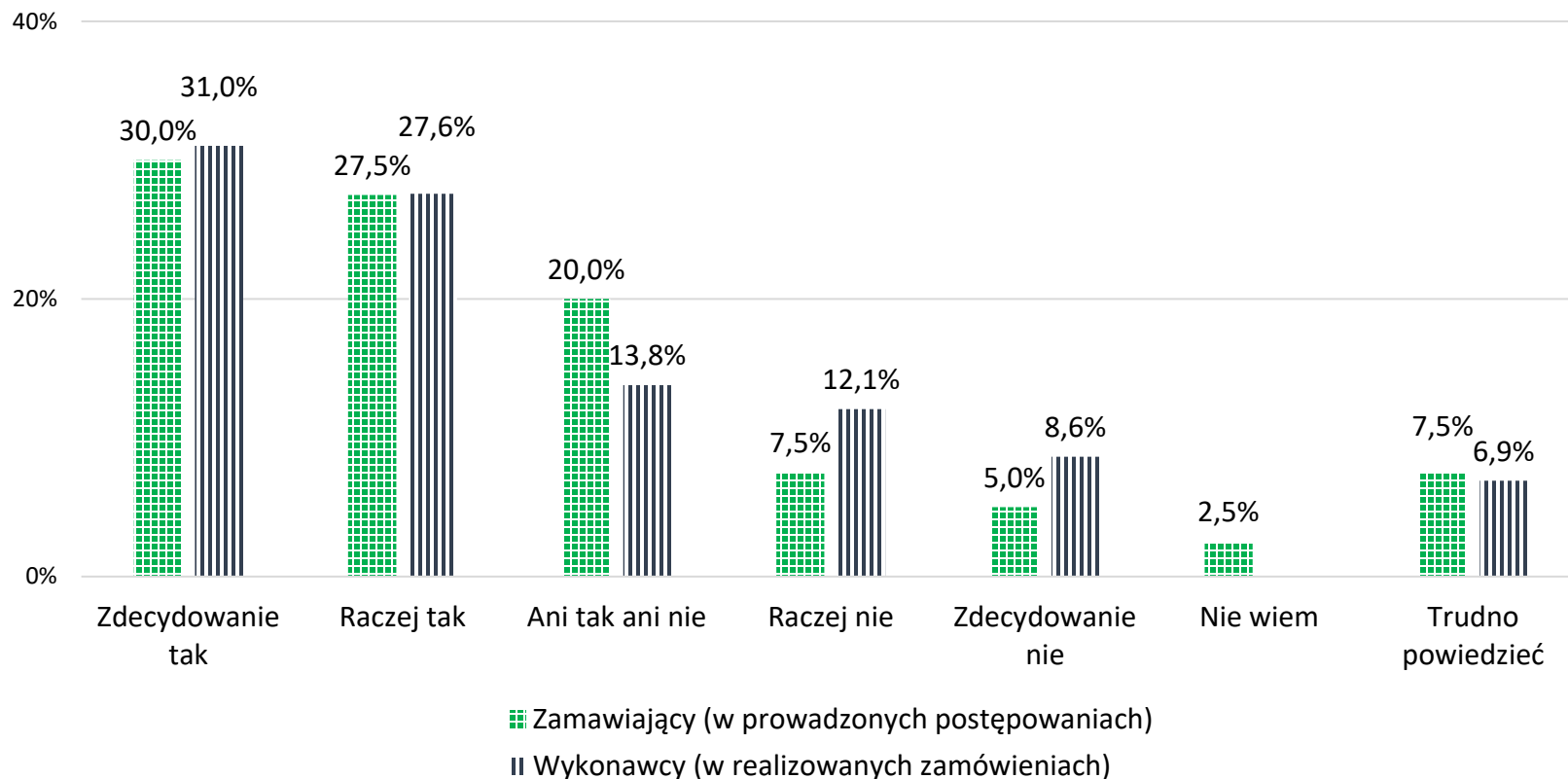
Pozasądowe rozwiązywanie sporów

Częstość korzystania z instytucji pozasądowego rozwiązywania sporów

Wpływ zastosowania pozasądowego rozwiązywania sporów na szybkie i sprawne wypracowanie rozwiązania sporu

Rekomendacje

Rekomendacje ogólne

- kształtowanie dobrej praktyki zamówieniowej oraz przegląd wprowadzonych regulacji w celu zbadania potrzeby ewentualnych korekt;
- doprecyzowanie przepisów, rozumiane jako dbałość o precyzję formułowania przepisów prawnych nie kazuistyka;
- zapewnienie jednolitej interpretacji przepisów;
- wprowadzenie wzorów dokumentów oraz poszczególnych postanowień;
- opracowanie i udostępnienie dobrych praktyk;
- intensyfikacja działań edukacyjnych.

Rekomendacje szczegółowe

- Skatalogowanie dobrych praktyk w zakresie kryteriów oceny ofert, w celu umożliwienia łatwego wyszukania treści;
- Rozwój działalności informacyjnej dotyczącej korzyści związanych z zamówieniami innowacyjnymi;
- Dalszy rozwój elektronicznej zamówień w tym narzędzi zmierzający do dalszej „automatyzacji” działań i ograniczenia obowiązków formalnych po stronie zamawiających i wykonawców;
- Promocja trybów negocjacyjnych w postępowaniu o wartości mniejszej niż progu unijne i rozważenie zmiany zakres negocjacji w trybie podstawowym w wariantcie II;
- Wzmocnienie działań edukacyjnych dotyczących znaczenia poszczególnych podstaw wykluczenia.

Rekomendacje szczegółowe c.d.

- Dalsze doprecyzowanie przepisów ograniczających swobodę zamawiających w kształtowaniu PPU w sposób, który zabezpieczy interesy wykonawcy, ale nie będzie stanowił nadmiernej ingerencji w interesy zamawiającego;
- przygotowania działań edukacyjnych w postaci warsztatów, które pozwolą przedstawicielom zamawiających na zdobycie umiejętności dotyczących sposobu formułowania klauzul przeglądowych i waloryzacyjnych;
- przygotowania działań edukacyjnych mających na celu wyjaśnienie wątpliwości zamawiających i ich obaw związanych ze stosowaniem zaliczek i pozasądowych form rozwiązywania sporów.

Dziękuję za uwagę

Adw. Magdalena Falkowska